

CSEH FRUZZINA

Népi kézművesek és ellenzékiesség az 1970-es, és 1980-as években – esettanulmányok

Az 1970-es 1980-as évek „nomád nemzedék”-ének eszmei áramlatai hívták életre 1971-ben a Fialatok Népművészeti Stúdióját, melynek tagjai közt az autentikus úton képzett fafaragó, országos hírű keramikus és modern építőművész egyaránt megtalálható volt. A népművészet és a népi iparművészet 20. századi intézményesítése, sematizálása után a tárgyalkotás terén forradalminak nevezhető elképzeléseket fogalmaztak meg: a háziipari szövetkezetekben előre megtervezett tárgyak sorozatgyártása helyett alkotói szuverenitásukból és a népi kultúrában a „tisztá forrás” iránti elhivatottságukból kiindulva, széleskörű tájékozottságukat alkalmazva hoztak létre korszerű tárgyakat. Az alkotói szuverenitás, a nemzeti kultúra mint forrás megjelölése és az alulról szerveződő mozgalmi jelleg kétségtelenül problematikusnak tűnt a korszak kultúrpolitikájában. Vajon ez az elhivatottság egyben vélt vagy valós politikai ellenzékiességet is jelentett? A Fialatok Népművészeti Stúdiójához csatlakozott alkotók törekvéseit, máig ható munkájukat és annak eszmei háttérét megérthetjük részben az eltelt 40–50 év már megjelent írásaiból, melyeket tovább cizellálunk az egyéni tapasztalatokkal és életutakkal.